ULKOMINISTERIÖ
Oikeuspalvelu
EU-tuomioistuinasiat

Suomen hallituksen toimet EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa 1.1.–30.6.2020

1 TAUSTAA 4

2 TUOMIOISTUINASIAT 6

2.1 ENNAKKORATKAISUASIAT 6

2.1.1 Tuomiot ja määräykset 6

2.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset 10

2.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat 12

2.2 SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET 16

2.2.1 Tuomiot ja määräykset 17

2.3 VÄLIINTULOT 18

2.3.1 Tuomiot ja määräykset 18

2.3.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset 19

2.3.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat 20

3 RIKKOMUSMENETTELYT 22

3.1 VIRALLISET HUOMAUTUKSET 23

3.1.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat viralliset huomautukset 23

3.1.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset 24

3.2 PERUSTELLUT LAUSUNNOT 24

3.2.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat perustellut lausunnot 24

4 EU PILOT 25

5 NOTIFIKAATIOT 26

1 TAUSTAA

Tämän kertomuksen tarkoituksena on kertoa Suomen hallituksen toimista EU-tuomioistuinasioissa sekä Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämissä EU-rikkomusmenettelyissä 1.1.–30.6.2020 välisenä aikana.

EU-tuomioistuinasioilla tarkoitetaan unionin tuomioistuimessa sekä unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevia asioita. Kertomuksessa kuvataan ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevat asiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut.

Lisäksi kertomuksessa käydään läpi ne *EU-rikkomusmenettelyt*, jotka komissio on kertomuskauden aikana käynnistänyt virallisella huomautuksella tai joita se on jatkanut perustellulla lausunnolla. Osa rikkomusmenettelyistä on johtanut tarpeeseen muuttaa Suomen lainsäädäntöä tai viranomaiskäytäntöä.

Kertomuksen lopussa luetellaan kertomuskauden aikana vireille tulleet nk. EU Pilot -tiedustelut ja kerrotaan Suomen tekemistä direktiivin täytäntöönpanoilmoituksista (notifikaatiot).

***

Euroopan unionin tuomioistuin

Luxemburgissa sijaitseva *Euroopan unionin tuomioistuin* muodostuu unionin tuomioistuimesta ja unionin yleisestä tuomioistuimesta. Tuomioistuimet muodostavat yhdessä unionin oman lainkäyttöelimen.

Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa, että perussopimuksia tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia. Tuomioistuin valvoo unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta ja varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Lisäksi tuomioistuin tulkitsee unionin oikeutta kansallisten tuomioistuinten tehdessä sille ennakkoratkaisupyyntöjä unionin oikeuden tulkinnasta.

Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin

Unionin tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista muun muassa jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten tekemät ennakkoratkaisupyynnöt, komission jäsenvaltioita vastaan nostamat jäsenyysvelvoitteiden rikkomuskanteet sekä unionin toimielinten väliset riita-asiat. Unionin tuomioistuin ratkaisee lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista tehdyt valitukset oikeuskysymysten osalta.

Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee ensimmäisenä oikeusasteena suurimman osan unionin toimielimiä vastaan nostetuista kanteista. Sen keskeiseen toimialaan kuuluu esimerkiksi yritysten kilpailuoikeudellisissa asioissa nostamien kanteiden ratkaiseminen.

Suomen edustaminen EU-tuomioistuin- ja EU-rikkomusasioissa

Suomen edustamisesta EU-tuomioistuinasioissa ja komission Suomea vastaan käynnistämissä rikkomusmenettelyissä vastaa ulkoministeriön EU-tuomioistuinasioiden yksikkö. Suomea ovat Euroopan unionin tuomioistuimessa kertomuskautena edustaneet yksikön päällikkö, valtionasiamies Henriikka Leppo sekä lainsäädäntöneuvokset Mervi Pere ja Anne Laine. EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioita koskevat Suomen kannat on käsitelty EU-asioiden

komitean alaisessa oikeudelliset kysymykset -jaostossa ja joissakin tapauksissa EU-ministerivaliokunnassa. Suomen hallituksen kannanotot on valmisteltu ulkoministeriön johdolla toimineissa asianomaisten ministeriöiden edustajista koostuvissa työryhmissä.

EU-tuomioistuinasioiden yksikkö

Ulkoministeriön EU-tuomioistuinasioiden yksikkö vastaa EU-tuomioistuinasioiden sekä EU-rikkomusasioiden valmistelusta yhteistyössä toimivaltaisten ministeriöiden kanssa. Yksikkö vastaa myös komissiolle toimitettavista lainsäädäntönotifikaatioista ja pitää yllä EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioiden arkistoa.

Yhteystiedot:
EU-tuomioistuinasiat / OIK-30
Ulkoministeriö
PL 176
00023 VALTIONEUVOSTO
Puh. (keskus) 0295 16001
OIK-30@formin.fi

2 TUOMIOISTUINASIAT

2.1 ENNAKKORATKAISUASIAT

Ensimmäiseksi esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa Suomi on osallistunut ja joissa on kertomuskautena annettu tuomio tai määräys (2.1.1 jakso) taikka julkisasiamiehen ratkaisuehdotus[1] (2.1.2 jakso). Tämän jälkeen käydään läpi ne vireillä olevat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut esittämällä kirjallisia tai suullisia huomautuksia (2.1.3 jakso).

SEUT 267 artiklan mukaisissa ennakkoratkaisupyynnöissä kansallinen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan pääasian kannalta merkityksellisten unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkintaa tai pätevyyttä.

2.1.1 <u>Tuomiot ja määräykset</u>

1. Asia C-371/18, *Sky e.a.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tavaramerkkiasetus (EU) 2017/1001 – Tavaramerkkidirektiivi (EU) 2015/2436 – EU-tavaramerkin ja kansallisen tavaramerkin pätevyys – Tavaramerkkihakemuksessa mainittujen tavaroiden ja palvelujen eritelmien selkeys ja täsmällisyys – Vilpillinen mieli

Asian käsittely: Brittiläinen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön tavaramerkin loukkausta koskevaa kannetta käsitellessään. Asiassa oli kyse siitä, ovatko kantajan rekisteröimät EU-tavaramerkit ja kansallinen tavaramerkki rekisteröity pätevästi unionin tavaramerkkilainsäädännön nojalla, kun tavaramerkkihakemuksissa mainittujen tavaroiden ja palvelujen eritelmät ovat hyvin yleisluonteisia ja kun kantajalla ei ollut aikomustakaan käyttää tavaramerkkejä kaikkia eritelmien kattamia tavaroita ja palveluja varten.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (10.9.2018), ettei jo rekisteröityjä tavaramerkkejä voida katsoa pätemättömiksi sen perusteella, että tavaramerkkien tavara- ja palveluluettelo mahdollisesti myöhemmin tavaramerkkien rekisteröinnin jälkeen katsotaan epäselväksi tai epätäsmälliseksi, sillä tällainen arviointi on suoritettava tavaramerkkien rekisteröintivaiheessa. Pelkästään sen, ettei hakijalla ollut hakemusta jättäessään aikomusta käyttää tavaramerkkiä kaikkia niitä tavaroita ja palveluja varten, joille tavaramerkin rekisteröintiä haettiin, ei voida yksinään katsoa osoittavan mitättömyyteen johtavaa vilpillistä mieltä, vaan asiaa on tarkasteltava kokonaisuutena.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Tanchev* antoi ratkaisuehdotuksensa 16.10.2019.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 29.1.2020 antamassaan tuomiossa, ettei yhteisön tavaramerkkiä tai kansallista tavaramerkkiä voida julistaa kokonaan tai osittain mitättömäksi sillä perusteella, että ilmaisut, joita on käytetty kuvattaessa tavaroita ja palveluja, joita varten kyseinen tavaramerkki on rekisteröity, eivät ole selkeitä ja täsmällisiä. Tavaramerkkihakemuksen tekeminen ilman mitään aikomusta käyttää tavaramerkkiä kyseisen rekisteröinnin kattamia tavaroita ja palveluja varten on vilpillinen toimi, jos kyseisen tavaramerkin hakijalla oli tarkoitus joko vahingoittaa hyvän liiketavan vastaisesti kolmansien etuja tai saada yksinoikeus muuhun tarkoitukseen

[1] Unionin tuomioistuimessa on tuomarien lisäksi *julkisasiamiehiä*, jotka esittävät puolueettoman ja riippumattoman *ratkaisuehdotukseksi* kutsutun oikeudellisen lausuntonsa niissä asioissa, jotka on saatettu heidän käsiteltävikseen. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido tuomioistuinta.

kuin tavaramerkin tehtäviin kuuluviin tarkoituksiin. Unionin tavaramerkkilainsäädäntö ei ole esteenä kansalliselle sääntelylle, jonka mukaan tavaramerkin hakijan on ilmoitettava, että tavaramerkkiä käytetään rekisteröintihakemuksessa tarkoitettuja tavaroita ja palveluita varten tai että hakijalla on vilpitön aikomus käyttää tavaramerkkiä tällaiseen tarkoitukseen, kunhan tällaisen velvollisuuden rikkominen ei sellaisenaan ole jo rekisteröidyn tavaramerkin mitättömyysperuste.

2. Asia C-454/18, *Baltic Cable*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähkökauppa-asetus (EY) N:o 714/2009 – Sähkömarkkinadirektiivi 2009/72/EY – Rajayhdysjohto – Siirtoverkonhaltija – Yhteenliitännän jakamisesta saatujen tulojen käyttö – Sähkökauppa-asetuksen 16 artiklan 6 kohdan pätevyys

Asian käsittely: Ruotsalaisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö koski sähkökauppa-asetuksen 16 artiklan 6 kohtaa, jossa säädetään, mihin tarkoitukseen yhteenliitännän (rajayhdysjohdon) jakamisesta saatavat tulot on käytettävä. Tuomioistuin kysyi ensinnä, onko yritys, joka ainoastaan operoi rajayhdysjohtoa, siirtoverkonhaltija. Toiseksi kysymykset koskivat sitä, voidaanko sallia, että yritys, joka ainoastaan operoi rajayhdysjohtoa, voisi käyttää yhteenliitännän jakamisesta saamiaan tuloja tuottoihin tai ainakin rajayhdysjohdon käyttöön ja ylläpitoon. Lopuksi tuomioistuin kysyi, onko kyseisen säännöksen soveltaminen yritykseen, joka ainoastaan operoi rajayhdysjohtoa, suhteellisuusperiaatteen vastaista ja onko kyseinen säännös sen vuoksi pätemätön.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (8.11.2018) ensinnä, että yritys, joka operoi ainoastaan rajayhdysjohtoa, on sähkömarkkinadirektiivissä tarkoitettu siirtoverkonhaltija. Toiseksi Suomi katsoi, että tällainen yritys voi käyttää yhteenliitännän jakamisesta saamiaan tuloja käyttöön, ylläpitoon ja tuottoihin sääntelyviranomaisten päättämän enimmäismäärän puitteissa. Lopuksi Suomi katsoi, että asiassa ei ole tuotu esille seikkoja, jotka antaisivat aihetta epäillä sähkökauppa-asetuksen 16 artiklan 6 kohdan pätevyyttä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkiasiamies Tanchev* antoi ratkaisuehdotuksensa 14.11.2019.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 11.3.2020 antamassaan tuomiossa, että sähkökauppa-asetuksen 16 artiklan 6 kohtaa sovelletaan myös yrityksiin, jotka hallinnoivat ainoastaan rajat ylittävää rajayhdysjohtoa. Rajayhdysjohdon käyttö- ja ylläpitokustannuksia ei voida pitää sähkökauppa-asetuksessa tarkoitettuina yhteenliittämiskapasiteettia ylläpitävinä tai lisäävinä verkkoinvestointeina, kun siirtoverkonhaltija hallinnoi ainoastaan rajat ylittävää rajayhdysjohtoa. Asetuksen tarkoittamilla investoinneilla tulee pyrkiä ylikuormituksen vähentämiseen tai hillitsemiseen, mistä ei ole kyse olemassa olevien rajayhdysjohtojen käytössä ja ylläpidossa. Kansallisen viranomaisen on annettava siirtoverkonhaltijalle, joka hallinnoi ainoastaan rajat ylittävää rajayhdysjohtoa, lupa käyttää osa ylikuormitukseen liittyvistä tuloistaan siten, että se voi kattaa johdon käyttö- ja ylläpitokustannukset ja saada asianmukaista voittoa. Tuomioistuin katsoi, ettei kysymykseen sähkökauppa-asetuksen 16 artiklan 6 kohdan mahdollisesta suhteellisuusperiaatteen vastaisuudesta tarvitse vastata.

3. Asia C-578/18, *Energiavirasto*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähkömarkkinadirektiivi 2009/72/EY – Jakeluverkonhaltijan kuluttaja-asiakas – Kansallisen sääntelyviranomaisen päätös – Asianosaisasema – Oikeus hakea muutosta

Asian käsittely: Suomen korkeimman hallinto-oikeuden tekemä ennakkoratkaisupyyntö liittyi tilanteeseen, jossa sähkön jakeluverkonhaltijan kuluttaja-asiakas oli tehnyt Energiavirastolle tutkintapyynnön jakeluverkonhaltijan käyttämistä laskutustavoista. Energiavirasto oli tutkintapyynnön johdosta tutkinut jakeluverkonhaltijan laskutustapojen lainmukaisuuden. Ennakkoratkaisupyynnön tarkoituksena oli selvittää, onko kuluttaja-asiakas katsottava sähkömarkkinadirektiivin 37 artiklan 17 kohdassa tarkoitetuksi ”osapuoleksi”, jonka on voitava hakea muutosta Energiaviraston kyseisen valvontamenettelyn päätteeksi antamaan ratkaisuun. Lisäksi korkein hallinto-oikeus tiedusteli, voiko pääasian muutoksenhakijan kaltaisessa asemassa olevalla kuluttaja-asiakkaalla olla jollain muulla unionin oikeudesta seuraavalla perusteella oikeus osallistua asian käsittelyyn Energiavirastossa tai saada asiansa käsitellyksi kansallisessa tuomioistuimessa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (20.12.2018) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (19.6.2019), ettei kuluttaja-asiakas ole sähkömarkkinadirektiivin 37 artiklan 17 kohdassa tarkoitettu osapuoli ja ettei unionin oikeudesta muutoinkaan seuraa, että pääasian muutoksenhakijan kaltaisessa asemassa olevalla kuluttaja-asiakkaalla olisi oikeus osallistua asian käsittelyyn Energiaviranomaisessa tai oikeutta saada asiaansa käsitellyksi kansallisessa tuomioistuimessa. Tehdessään tutkintapyynnön Energiavirastolle kuluttaja-asiakas toimii ainoastaan ilmiantajan roolissa eikä kuluttaja-asiakas ole asianosainen Energiaviraston kyseisen tutkintapyynnön perusteella käynnistämässä mahdollisessa valvontamenettelyssä. Kuluttaja-asiakas voi saattaa asiansa kuluttajaviranomaisten käsiteltäväksi ja tilanteesta riippuen myös nostaa kanteen yleisessä tuomioistuimessa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkiasiamies Tanchev* antoi ratkaisuehdotuksensa 24.10.2019.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 23.1.2020 antamassaan tuomiossa, ettei sähkömarkkinadirektiivin 37 artikla velvoita jäsenvaltioita antamaan sääntelyviranomaiselle toimivaltaa kotitalousasiakkaiden ja verkonhaltijoiden välisten riitojen ratkaisemiseen ja myöntämään tämän johdosta kotitalousasiakkaalle, joka on tehnyt sääntelyviranomaiselle valituksen verkonhaltijasta, tässä säännöksessä tarkoitetun osapuolen asemaa ja oikeutta hakea muutosta päätökseen, jonka sääntelyviranomainen on tehnyt tällaisen valituksen johdosta.

4. Asia C-581/18, *TÜV Rheinland LGA Products*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Lääkinnälliset laitteet – Rintaimplantit – Tuotevastuuvakuutus, joka on voimassa vain yhden jäsenvaltion alueella – Kansalaisuuteen perustuva syrjintä – Oikeuttamisperusteet – SEUT 18 artiklan (syrjintäkielto) välitön oikeusvaikutus yksityisten välisessä suhteessa – Vakuutuskorvauksen enimmäismäärän täyttyminen

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski kuluttajan mahdollisuutta vedota SEUT 18 artiklan syrjintäkieltoon tuotevastuuvakuutuksen myöntänyttä vakuutusyhtiötä vastaan nostamansa kanteen tueksi. Kanne perustui siihen, että kyseinen vakuutus kattaa vain Ranskan alueella tapahtuneet vahingot, mutta ei muissa jäsenvaltioissa tapahtuneita vahinkoja. Jos syrjintäkieltoa voidaan soveltaa vakuutusyhtiöön, kyse oli siitä, syrjiikö yksilöllisesti sovittu vakuutusehto, jonka perusteella tuotevastuuvakuutus on voimassa vain yhden jäsenvaltion alueella, muiden jäsenvaltioiden kansalaisia, ja voidaanko se mahdollisesti oikeuttaa esimerkiksi liiketaloudellisilla perusteilla.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (20.12.2018), että SEUT 18 artiklan 1 kohtaan ei voida vedota suhteessa pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa olevaan vakuutusyhtiöön. Jos unionin tuomioistuin katsoisi, että syrjintäkieltoon voidaan vedota, Suomi katsoi, että vakuutussuojan alueellinen rajaaminen koskemaan vain vahinkoja, jotka tapahtuvat tietyn jäsenvaltion sisällä, ei ole SEUT 18 artiklan 1 kohdassa kiellettyä syrjintää. Lisäksi *Suomi* katsoi, että tällaisen vakuutusehdon mahdollisella toteamisella pätemättömäksi ei ole vaikutusta vakuutussuojan enimmäismäärään.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkiasiamies Bobek* antoi ratkaisuehdotuksensa 6.2.2020.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 11.6.2020 antamassaan tuomiossa, ettei SEUT 18 artiklan mukainen syrjintäkielto sovellu kyseessä olevaan asiaan. Unionin tuomioistuin katsoi, ettei tilanne, jossa vakuutusyhtiön ja lääkinnällisten laitteiden valmistajan välisessä vakuutussopimuksessa on ehto, jonka perusteella valmistajan valmistamista laitteista johtuvaa vakuutusturvaa on maantieteellisesti rajattu koskemaan vain yhden jäsenvaltion alueella aiheutuneita vahinkoja, kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan.

5. Asia C-772/18, *A vastaan B*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tavaramerkkidirektiivi 2008/95/EY – Tavaramerkin loukkaus – Elinkeinotoiminnassa käyttämisen käsite – Taloudellinen hyöty – Yksityinen henkilö

Asian käsittely: Suomen korkeimman oikeuden esittämässä ennakkoratkaisupyynnössä oli kyse tavaramerkkidirektiivin tulkinnasta ja erityisesti siitä, oliko väärennettyjen tavaroiden maahantuontiin ja varastointiin osallistunut yksityishenkilö syyllistynyt tavaramerkin loukkaamiseen. Pyyntö koski kriteerejä, joiden nojalla arvioidaan, onko kyse tavaramerkkidirektiivissä tarkoitetusta elinkeinotoiminnasta. Lisäksi korkein oikeus kysyi, onko asiassa kyse tavaramerkkidirektiivissä tarkoitetusta maahantuonnista ja varastoinnista liikkeelle laskemista varten.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (24.5.2019), että arvioitaessa tavaramerkkidirektiivin tarkoittamalla tavalla sitä, onko kyse elinkeinotoiminnasta, merkitystä on toiminnasta saatavan hyödyn määrällä, toiminnan laajuudella ja toistuvuudella sekä muilla ominaispiirteillä. Kriteerin täyttyminen edellyttää, että henkilö käyttää tavaramerkkiä omassa elinkeinotoiminnassaan. Ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen tosiseikkojen valossa asiassa näytti olevan kyse tavaramerkkidirektiivissä tarkoitusta maahantuonnista ja varastoinnista liikkeelle laskemista varten.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 30.4.2020 antamassaan tuomiossa, että yksityishenkilö oli käyttänyt tavaramerkkiä elinkeinotoiminnassa, sillä hän oli tuonut tavarat maahan ja luovuttanut ne vapaaseen liikkeeseen. Oikeuskäytännön perusteella tavaramerkin tuottamiin yksinoikeuksiin voidaan vedota vain elinkeinonharjoittajia vastaan, joten tuomioistuin arvioi ensin, oliko yksityishenkilön toiminta ollut kaupallista. Tuomioistuin katsoi, että toiminta oli kaupallista, sillä hankittuja tavaroita ei ollut tarkoitettu yksityiskäyttöön. Lisäksi yksityishenkilö oli tuonut tavarat maahan tavaramerkkidirektiivissä tarkoitetulla tavalla, kun hän oli ilmoittanut osoitteen, johon tavarat lähetettiin, tehnyt tulliselvityksen ja luovuttanut tavarat edelleen. Merkitystä ei ollut maksetun palkkion suuruudella tai sillä, että yksityishenkilö ei ollut maahan tuomiensa tavaroiden omistaja.

6. Asia C-832/18, *Finnair*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Lentomatkustajien oikeuksia koskeva asetus (EY) N:o 261/2004 – Lennon peruuttaminen – Vakiokorvaus – Tekninen vika – Poikkeuksellinen olosuhde

Asian käsittely: Helsingin hovioikeuden tekemä ennakkoratkaisupyyntö liittyi tilanteeseen, jossa lentomatkustajien aikataulunmukainen lento oli peruutettu ja matkustajat oli siirretty uudelle lennolle. Uusi lento, jolle matkustajat oli siirretty, viivästyi aikataulunmukaisesta lähtöajastaan koneessa ilmenneen teknisen vian vuoksi. Viivästymisen vuoksi matkustajat saapuivat lopulliseen määräpaikkaansa yli kolme tuntia aikataulunmukaista saapumisaikaa myöhemmin. Tekninen vika johtui siitä, että eräässä koneen osassa oli piilevä suunnittelu- tai valmistusvirhe, josta lentoliikenteenharjoittaja oli tietoinen. Helsingin hovioikeus pyrki ennakkoratkaisupyynnöllään selvittämään, onko kyseisillä lentomatkustajilla oikeus lentomatkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa vahvistettuun vakiokorvaukseen myös jälkimmäisen lennon viivästymisen osalta. Matkustajat olivat saaneet vakiokorvauksen ensimmäisen lennon peruutuksen osalta. Lisäksi kysymys oli siitä, voiko lentoliikenteen harjoittaja vedota asiassa poikkeuksellisen olosuhteen olemassaoloon.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (29.4.2019), että pääasian kaltaisissa olosuhteissa lentomatkustajalla on oikeus korvaukseen molempien lentojen osalta. Pääasian kaltaisissa olosuhteissa lentoliikenteen harjoittaja ei myöskään voi vedota poikkeuksellisen olosuhteen olemassaoloon, sillä lentokoneen vioittuminen lentoliikenteen harjoittajan tiedossa olevan suunnittelu- tai valmistusvirheen takia on lentoliikenteen harjoittajan tosiasiallisesti hallittavissa eikä sen ilmeneminen näin ollen ole lentomatkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettu poikkeuksellinen olosuhde. Toissijaisesti Suomi katsoi, että mikäli pääasiassa katsottaisiin lennon pitkäaikaisen viivästymisen johtuneen poikkeuksellisista olosuhteista, on lentoliikenteen harjoittajan vielä osoitettava, että se on hyödyntänyt kaiken käytettävissään olevan henkilökunnan ja kaluston sekä taloudelliset keinot välttääkseen sen, että ohjainservon vikaantuminen johtaa lennon pitkäaikaiseen viivästymiseen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 12.3.2020 antamassaan tuomiossa, että matkustajilla oli oikeus vakiokorvaukseen myös uudelleenreititetyn lennon osalta, eikä lentoyhtiö voinut tapauksessa välttyä vastuulta poikkeuksellisten olosuhteiden nojalla. Lentomatkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa ei rajoiteta matkustajien oikeuksia uudelleenreititetyn lennon viivästystilanteessa. Jos korvausta ei tarvitsisi maksaa, tarkoittaisi se, ettei lentoyhtiön avustamisvelvollisuuden laiminlyönnillä olisi seurauksia. Tämä puolestaan olisi tuomioistuimen mukaan vastoin asetuksen tarkoitusta, eli lentomatkustajien suojelun korkean tason varmistamista. Tuomioistuin ei katsonut lentoyhtiön voivan vapautua vastuusta myöskään poikkeuksellisten olosuhteiden nojalla, sillä kyseessä oli tekninen vika. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lentokoneen toimintajärjestelmään sidoksissa olevan koneen osan toimimattomuus on tapahtuma, joka liittyy lentoliikenteen tavanomaiseen harjoittamiseen.

7. Asia C-328/19, *Porin kaupunki*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Hankintadirektiivi 2004/18/EY — Vastuukuntamalli — Julkinen hankinta — Sidosyksikköhankinta

Asian käsittely: Suomen korkeimman hallinto-oikeuden esittämä ennakkoratkaisupyyntö koski kuntien yhteistoiminta-alueella vastuukuntamallilla toteutettua sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluvaa kuljetusten hankintaa. KHO tiedusteli, täyttääkö kuntien yhteistoimintasopimuksen mukainen vastuukuntamalli hankintadirektiivin soveltamisalan ulkopuolelle unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäävän toimivallan siirron tai kilpailuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävän horisontaalisen yhteistyön edellytykset. Lisäksi KHO kysyi, voiko palveluita tällöin hankkia kilpailuttamatta toimivallan siirron saaneen vastuukunnan sidosyksiköltä tai horisontaalisen yhteistyön tapauksessa yhden yhteistyössä mukana olevan kunnan sidosyksiköltä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (21.8.2019), että asiassa esillä olevan kaltaisen kuntien yhteistoimintasopimuksen mukainen vastuukuntamalli ei kuulu hankintalainsäädännön soveltamisalaan. Suomi katsoi myös, että mikäli yhteistoimintasopimuksen mukaisen vastuukuntamallin katsotaan täyttävän toimivallan siirron edellytykset, julkisia hankintoja koskevat säännöt eivät estä sitä, että vastuukunta hankkii omalta sidosyksiköltään kilpailuttamatta palveluita myös siltä osin kuin palvelujen hankkiminen ilman vastuukuntarakennetta olisi kuulunut toimivallan siirtäneille kunnille niiden omana tehtävänä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 18.6.2020 antamassaan tuomiossa, että sopimus, jonka mukaan sen osapuolina olevat kunnat antavat yhdelle niistä vastuun palvelujen järjestämisestä kyseisten kuntien hyväksi, jää hankintadirektiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Tällainen yhteistoimintasopimus mahdollistaa sen, että vastuukuntaa pidetään mainitun siirron jälkeen tehtävien hankintojen yhteydessä hankintaviranomaisena. Palvelujen suorittaminen voidaan antaa vastuukunnan sidosyksikön hoidettavaksi ilman kilpailuttamista myös muiden kuntien osalta, kun näiden kuntien olisi ilman toimivallan siirtoa pitänyt itse huolehtia omista tarpeistaan.

2.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asia C-746/18, *Prokuratuur*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 2002/58/EY – Euroopan unionin perusoikeuskirja 7 artikla (yksityiselämän suoja) ja 8 artikla (henkilötietojen suoja) – Viranomaisen oikeus tiedonsaantiin rikosasioissa – Puuttuminen perusoikeuksiin – Telepakkokeinot – Suhteellisuusperiaate

Asian käsittely: Virolaisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön tarkoituksena on pääasiallisesti selvittää, onko sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohtaa tulkittava yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan kanssa siten, että rikosprosessissa viranomaisen oikeus saada tietoa rikoksesta epäillyn sähköisestä viestinnästä on rajoitettu vain vakavien rikosten selvittämiseen riippumatta ajanjaksosta, jolta tallennettuja tietoja on mahdollisuus saada tai riippumatta siitä, mitä eri tiedon lajeja tietopyyntö koskee. Kyseisessä kohdassa säädetään mahdollisuudesta direktiivin oikeuksien rajoittamiseen, jos toimenpiteet

ovat välttämättömiä, oikeasuhtaisia ja asianmukaisia tiettyjen keskeisinä pidettyjen tavoitteiden kuten kansallisen turvallisuuden kannalta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (1.4.2019), että direktiivin kyseinen kohta luettuna yhdessä mainittujen perusoikeuskirjan artikloiden kanssa on esteenä kansalliselle sääntelylle, joka mahdollistaa rikosprosessissa viranomaisen oikeuden saada tietoja syytetyn puheluiden ja viestien lähettämisestä, kestosta, tavasta, lähettäjän ja vastaanottajan henkilöllisyydestä sekä sijainneista sellaisten rikosten, jotka eivät asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan ole vakavia, ehkäisemiseksi, tutkimiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkinnan varmistamiseksi. Tässä yhteydessä merkitystä ei ole sillä, miltä ajalta ja missä laajuudessa kansallisilla viranomaisilla on mahdollisuus saada edellä mainittuja tietoja.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Pitruzzella* katsoi 21.1.2020 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että edellä mainittuja säännöksiä ja määräyksiä on tulkittava siten, että perusoikeuksiin puuttumisen vakavuuden arvioinnin kriteereihin kuuluvat kyseessä olevat tietoryhmät sekä sen ajanjakson pituus, jolta tietoja pyydetään. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida puuttumisen vakavuuden perusteella, onko kyseinen tietojen saanti ehdottoman tarpeellista rikosten torjunnan, tutkinnan, selvittämisen ja syyteharkinnan varmistamisen tavoitteen saavuttamiseksi.

2. Yhdistetyt asiat C-807/18 ja C-39/19, *Telenor Magyarország ym.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus (EU) 2015/2120 – Avoimen internetyhteyden turvaaminen – Kielletyn liikenteenhallinta-toimenpiteen arviointi – Yhdenvertainen kohtelu

Asian käsittely: Unkarilaisen tuomioistuimen esittämät kaksi ennakkoratkaisupyyntöä koskevat televiestintäpalveluntarjoajan loppukäyttäjille tarjoamia tietoliikennepaketteja, joilla loppukäyttäjä saa käyttää tiettyjä sovelluksia rajoituksetta ja saa lisäksi käyttöönsä tietyn datamäärän, jonka ylittyessä muun sisällön käytöstä aiheutuu lisämaksuja ja tietoliikennettä rajoitetaan. Kansallinen viestintäviranomainen on katsonut tietoliikennepaketit sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 3 kohdan vastaisiksi liikenteenhallintatoimenpiteiksi. 3 artiklassa säädetään avoimen internetyhteyden turvaamisesta loppukäyttäjille. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko asiaa arvioitava asetuksen avoimen internetyhteyden turvaamista koskevan 3 artiklan 3 kohdan perusteella, voivatko palveluntarjoajan liikenteenhallintatoimenpiteet olla sallittuja sopimusvapauden perusteella ja edellyttääkö 3 artiklan rikkomisen toteaminen aina sääntelyviranomaisen markkina- ja muiden vaikutusten arviointia.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (22.5.2019), että tapauksessa kyseessä olevan kaltaisiin sopimuskäytäntöihin kuuluvia liikenteenhallintatoimia tulee arvioida asetuksen 3 artiklan 3 kohdan perusteella. Kohdan säännöksistä ei ole mahdollista poiketa operaattorin ja loppukäyttäjän välisellä sopimuksella. Kohdan rikkomisen toteaminen ei edellytä toimenpiteen markkina- ja muiden vaikutusten arviointia.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Campos Sánchez-Bordona* katsoi 4.3.2020 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että asetuksen 3 artiklaa on tulkittava siten, että esillä olevan kaltainen sopimus sisältää liikenteenhallintatoimenpiteen, jolla rikotaan asetuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaista yhdenvertaisen ja syrjimättömän kohtelun vaatimusta, paitsi jos voidaan soveltaa kyseiseen säännökseen sisältyviä poikkeuksia.

3. Asia C-30/19, *Braathens Regional Aviation*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Syrjintädirektiivi 2000/43/EY – Seuraamukset – Korvaus – Oikeudenkäyntimenettely

Asian käsittely: Ruotsalaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö liittyy oikeudenkäyntiin, jossa lentokoneen matkustaja vaatii lentoyhtiöltä Ruotsin yhdenvertaisuuslain mukaista korvausta lentoyhtiön häneen kohdistaman syrjinnän vuoksi. Yhtiö on oikeudenkäynnissä myöntänyt korvausvaatimuksen oikeaksi ja todennut samalla, ettei se tunnusta menetelleensä syrjivästi. Ennakkoratkaisupyynnöllä tiedustellaan, edellyttääkö syrjintädirektiivin 15 artikla, että esillä olevan kaltaisissa oikeudenkäynneissä tutkitaan asianosaisen vaatimuksesta

aina se, onko syrjintää tapahtunut, vai voiko kansallinen tuomioistuin ratkaista asian vastaajan myöntämisen perusteella. Kyseisen artiklan mukaan jäsenvaltioiden tulee säätää säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistaa, että niitä sovelletaan. Tällainen seuraamus on esimerkiksi uhrille maksettava korvaus.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (2.5.2019), että direktiivin 15 artikla ei edellytä sitä, että esillä olevan kaltaista korvausta koskevassa oikeudenkäynnissä olisi kantajan vaatimuksesta aina tutkittava, onko syrjintää tapahtunut huolimatta siitä, että vastaaja on myöntänyt kanteen. Siltä varalta, että syrjintädirektiivin katsottaisiin edellyttävän, että jäsenvaltioiden seuraamusjärjestelmiin tulee sisältyä mahdollisuus siihen, että tuomioistuin arvioi syrjintäväitteen todenperäisyyden, Suomi katsoi, että jäsenvaltiot voivat varmistaa tämän mahdollisuuden myös muulla tavoin kuin yksityisoikeudellista korvausta koskevan menettelyn yhteydessä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Saugmandsgaard Øe* katsoi 14.5.2020 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että direktiivin säännöksiä on tulkittava siten, että etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän kiellon rikkomista koskevassa asiassa, jossa henkilö, joka katsoo kärsineensä vahinkoa, vaatii korvausta syrjinnästä, kyseisellä henkilöllä on oikeus saada tuomioistuin tutkimaan tämä syrjintä ja tarvittaessa toteamaan sen tapahtuminen, jos syrjinnästä epäilty suostuu maksamaan korvauksen mutta kieltäytyy tunnustamasta syrjintää. Korvausvaatimukseen suostumisen kaltainen asian käsittelyn päättävä menettelytapa ei saa johtaa muuhun lopputulokseen.

4. Asia C-360/19, *Crown van Gelder*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähkömarkkina-direktiivi 2009/72/EY – Sähkön loppukäyttäjä – Asianosaisasema – Oikeus valituksen tekemiseen kansalliselle sääntelyviranomaiselle

Asian käsittely: Alankomaalaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö liittyy tilanteeseen, jossa Alankomaissa on aiheutunut laaja sähkökatkos siirtoverkonhaltijan kytkinaseman häiriön takia. Sähkön loppukäyttäjä on tehnyt kansalliselle sääntelyviranomaiselle riidanratkaisuhakemuksen ja vaatinut tätä toteamaan, että siirtoverkonhaltija ei ole toteuttanut kaikkia kohtuullisia toimenpiteitä sähkön siirtopalvelun häiriöiden estämiseksi. Asiassa on kyse siitä, onko sähkön loppukäyttäjä, jolla ei ole minkäänlaista suoraa suhdetta siirtoverkonhaltijaan, katsottava sähkömarkkinadirektiivin 37 artiklan 11 kohdassa tarkoitetuksi osapuoleksi, jonka on voitava tehdä valitus kansalliselle sääntelyviranomaiselle siirtoverkonhaltijasta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (27.8.2019), ettei sähkön loppukäyttäjää ole pidettävä direktiivin 37 artiklan 11 kohdassa tarkoitettuna osapuolena. Kyseinen artikla sisältää säännökset sääntelyviranomaisen tehtävistä ja toimivaltuuksista liittyen sähköalalla toimivien yritysten valvontaan ja sähkön sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseen. Tarkoituksena ei selvästikään ole ollut antaa sääntelyviranomaiselle sähkön loppukäyttäjien suojaamista koskevia tehtäviä koskien valitusten käsittelyä tai riitojenratkaisua. Direktiivin säännöksissä viitataan 37 artiklan 11 kohdassa tarkoitettuun menettelyyn nimenomaan niiden päätösten osalta, joita sääntelyviranomainen tekee riitojenratkaisuviranomaisena siirto- tai jakeluverkon haltijaa koskevista valituksista.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Pitruzzella* katsoi 4.6.2020 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että sähkömarkkinadirektiiviä on tulkittava siten, että loppukäyttäjällä on oikeus tehdä kansalliselle sääntelyviranomaiselle valitus kansallisesta siirtoverkonhaltijasta, jos kyseistä loppukäyttäjää ei ole suoraan liitetty asianomaiseen siirtoverkkoon vaan ainoastaan jakeluverkkoon, joka ottaa sähkön kyseisestä siirtoverkosta, ja että siirtoverkossa, josta se jakeluverkko, johon loppukäyttäjä on liitetty, ottaa sähkön, ilmenee katkos energian siirrossa.

2.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-787/18, *Sögård Fastigheter*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Arvonlisäverotus – Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Kiinteistönluovutus – Verollisen käytön päättyminen – Vähennetyn veron oikaiseminen

Asian käsittely: Ruotsalaisen tuomioistuimen tekemä ennakkoratkaisupyyntö koskee arvonlisäveron vähennyksen oikaisemista kiinteistön luovutuksen yhteydessä. Kyse on sen henkilön määrittämisestä, joka on vastuussa arvonlisäveron vähennyksen oikaisemisesta tilanteessa, jossa kiinteistön myyjä ei ole oikaissut ostoihin sisältyvän veron vähennystä, koska ostajan on ollut tarkoitus käyttää kiinteistöä verolliseen toimintaan, mutta ostaja on myöhemmin myynyt kiinteistön edelleen toimijalle, joka ei enää käytä kiinteistöä verolliseen toimintaan.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (12.4.2019) ja vastauksissaan unionin tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin (15.6.2020), että mikäli kiinteistön myyjä ei ole oikaissut ostoihin sisältyvän veron vähennystä, koska ostajan on tarkoitus käyttää kiinteistöä yksinomaan sellaisissa liiketoimissa, joiden osalta arvonlisävero saadaan vähentää, arvonlisäverodirektiivi ei ole esteenä sille, että ostaja velvoitetaan oikaisemaan vähennys oikaisukauden kuluessa myöhempänä ajankohtana, jona ostaja puolestaan luovuttaa kiinteistön taholle, jonka ei ole tarkoitus käyttää kiinteistöä tällaisissa liiketoimissa.

2. Asia C-450/19, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: SEUT 101 artikla (yritysten kilpailua vääristävä yhteistyö) – Kilpailurikkomuksen keston määräytyminen – Urakkasopimus – Seuraamusmaksuesityksen vanhentuminen

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus tiedustelee unionin tuomioistuimelta pääasiallisesti sitä, mihin ajankohtaan saakka SEUT 101 artiklassa kielletyn, yhdeksi yhtenäiseksi rikkomukseksi lukeutuvan kilpailijoiden välisen tarjouskartellin voidaan katsoa kestäneen tilanteessa, jossa kartellin osapuoli on solminut kartellissa sovittuihin ehtoihin perustuvan urakkasopimuksen kartellin ulkopuolisen tahon kanssa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (3.10.2019) ja vastauksissaan unionin tuomioistuimen asiassa esittämiin kirjallisiin kysymyksiin (8.6.2020), että kilpailurikkomus kestää siitä aiheutuneiden taloudellisten vaikutusten vuoksi koko sen ajanjakson, jolloin urakkasopimuksen mukaisia sopimusvelvoitteita täytetään tai urakasta on maksettu urakkasopimuksen osapuolille maksusuorituksia, eli siihen saakka, kunnes viimeinen urakan maksuerä on maksettu, tai vähintään siihen saakka, kunnes kyseinen urakka on valmistunut.

3. Asia C-480/19, *Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: SEUT 63 ja 65 artikla (pääomien vapaa liikkuvuus) — Sijoitusrahastodirektiivi 2009/65/EY — Ulkomaisesta sijoitusrahastosta saadun tulon verottaminen — SICAV-yhtiö

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koskee ulkomaiselta sijoitusrahastolta saatavan tulon verottamista Suomessa. KHO tiedustelee, ovatko pääomien vapaata liikkuvuutta koskevat perussopimuksen määräykset esteenä tulkinnalle, jonka mukaan Suomessa asuvan luonnollisen henkilön toisessa unionin jäsenvaltiossa asuvalta sijoitusrahastodirektiivin mukaiselta sijoitusyhtiömuotoiselta rahastolta (yhteissijoitusyritykseltä) saamaa tuloa ei tuloverotuksessa rinnasteta saman direktiivin mukaiselta sopimusperusteiselta rahastolta saatuun tuloon sen tähden, ettei toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteissijoitusyrityksen oikeudellinen muoto vastaa kansallista sijoitusrahaston oikeudellista rakennetta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (15.10.2019) ja vastauksissaan unionin tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin (22.6.2020), etteivät pääomien vapaata liikkuvuutta koskevat perussopimuksen määräykset ole esteenä mainitulle tulkinnalle. Suomi toi esille, ettei sijoitusrahastodirektiivillä ole tarkoitettu vaikuttaa verotukseen eikä siitä, että eri muotoiset rahastot ovat sijoitusrahastodirektiivin mukaisia rahastoja, seuraa, että niistä saatuja tuloja tulisi kohdella verotuksessa samalla tavoin.

4. Asia C-645/19, *Facebook Ireland e.a.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tietosuoja – Kansallisen valvontaviranomaisen toimivalta – Rajatylittävä tietojenkäsittely – Rekisterinpitäjän päätoimipaikka – Johtava valvontaviranomainen – Yhden luukun järjestelmä – Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee yleisen tietosuoja-asetuksen tulkintaa. Tuomioistuin haluaa selvittää erityisesti, miten kansallisen tietosuojaviranomaisen toimivalta on määriteltävä yleisen tietosuoja-asetuksen sovellettavaksi tulon jälkeen, jos i) kyseessä on rajat ylittävä tilanne, ii) kansallinen viranomainen itse ei ole niin sanotun one-stop-shop -järjestelmän mukainen, yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettu johtava valvontaviranomainen, iii) kysymys on toimimisesta osapuolena oikeudenkäynnissä, joka liittyy henkilötietojen suojaa koskevien sääntöjen rikkomiseen, ja iv) oikeustoimet on aloittanut valvontaviranomaisen edeltäjä aikana ennen yleistä tietosuoja-asetusta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (7.1.2020), että silloin, kun on kysymys rajatylittävän käsittelyn tilanteista, toimivaltainen valvontaviranomainen oikeudenkäynnin vireillepanemista koskevassa asiassa on ensisijaisesti yleisen tietosuoja-asetuksen tarkoittama johtava valvontaviranomainen. Jos kansallinen viranomainen ei ole johtava valvontaviranomainen, se ei voi oma-aloitteisesti itse ryhtyä toimenpiteisiin oikeudenkäynnin aloittamiseksi. Yleinen tietosuoja-asetus ei välttämättä ole asian yhteydessä esteenä sille, että kansallinen valvontaviranomainen jatkaa ennen yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisen aloittamista käynnistettyä oikeudenkäyntimenettelyä. Suomi korosti yleisellä tietosuoja-asetuksella luodun valvontamekanismin tavoitetta ja tarkoitusta, jotka eivät voisi toteutua, mikäli valvontamekanismia ei käytettäisi asetuksen tarkoittamalla tavalla.

5. Asia C-784/19, *Team Power Europe*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sosiaaliturva – Lähetettyyn työntekijään sovellettava lainsäädäntö – A1-todistuksen antaminen – Jäsenvaltiossa tavallisesti toimintaansa harjoittava työnantaja – Asetus (EY) N:o 883/2004 – Asetus (EY) N:o 987/2009

Asian käsittely: Bulgarialainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee sen määrittämistä, minkä jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalaan työntekijä kuuluu. Asiassa sovellettavan unionin lainsäädännön mukaan yhtenä edellytyksenä työntekijän kuulumiselle tietyn jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalaan on, että työnantaja tavallisesti harjoittaa toimintaansa kyseisessä jäsenvaltiossa. Bulgarialainen tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuimelta selvennystä tämän edellytyksen tulkintaan ja kysyy, onko sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan täytäntöönpanoasetusta tulkittava siten, että jotta voitaisiin katsoa, että tilapäistä työvoimaa välittävä yritys tavallisesti harjoittaa toimintaansa siinä jäsenvaltiossa, johon se on sijoittautunut, merkittävä osa työvoiman käyttöön asettamisesta on suoritettava sellaisille käyttäjäyrityksille, jotka ovat sijoittautuneet samaan jäsenvaltioon.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (12.5.2020), että täytäntöönpanoasetusta on tulkittava siten, että jotta tilapäistä työvoimaa välittävän yrityksen voitaisiin katsoa tavallisesti harjoittavan toimintaansa sijoittautumisvaltionsa alueella, lähtökohtaisesti edellytyksenä on, että merkittävä osa työvoiman käyttöön asettamisesta suoritetaan sellaisille käyttäjäyrityksille, jotka toimivat samassa jäsenvaltiossa. Asiaa arvioitaessa tulee ottaa huomioon kaikki kyseisen yrityksen toimintaa luonnehtivat perusteet.

6. Yhdistetyt asiat C-793/19 ja C-794/19, *SpaceNet ym.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähköisen viestinnän tietosuoja – Tietojen säilytysvelvollisuus viranomaista varten – Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 2002/58/EY – Euroopan unionin perusoikeuskirja

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin on tehnyt ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin tulkintaa. Saksalainen tuomioistuin haluaa selvittää, onko unionin oikeus esteenä Saksan lainsäädännölle, joka koskee televiestintäpalvelujen tarjoajien velvollisuutta säilyttää asiakkaidensa liikenne- ja paikkatietoja viranomaistarpeita varten ottaen huomioon erityisesti unionin perusoikeuskirjan määräykset ja unionin tuomioistuimen aikaisempi oikeuskäytäntö.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (18.2.2020), että unionin oikeus ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja velvoitetaan säilyttämään näiden palvelujen loppukäyttäjien liikenne- ja paikkatiedot, kun säilyttämisvelvollisuuden olemassaolo on sähköisen

viestinnän tietosuojadirektiivissä tarkoitetun tavoitteen saavuttamisen kannalta välttämätön ja säilyttämisvelvollisuudelle on asetettu rajoituksia, joiden avulla varmistetaan, että se ei ole yleinen ja erotukseton. Suomi katsoi lisäksi, että kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tarkistaa, että kansallinen lainsäädäntö täyttää nämä edellytykset.

7. Asia C-817/19, *Ligue des droits humains*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Matkustajatietojen (PNR) käyttö terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten – PNR-direktiivi (EU) 2016/681 – Liikenteenharjoittajien velvollisuus toimittaa tietoja matkustajista – API-direktiivi 2004/82/EY – Euroopan unionin perusoikeuskirja

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle useita ennakkoratkaisukysymyksiä asiassa, joka koskee niin sanottuja PNR-direktiiviä ja API-direktiiviä. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee mm., onko direktiivin mukainen PNR-järjestelmä yhteensopiva perusoikeuskirjan kanssa siltä osin, kuin matkustajarekisteritietojen kerääminen, siirtäminen ja käsittely sekä matkustajatiedoista suoritettava järjestelmällinen ja yleinen etukäteisarviointi koskee kaikkia henkilöitä riippumatta siitä, voidaanko yksittäisen henkilön kohdalla katsoa, että hän voi merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (24.4.2020), että ennakkoratkaisukysymyksissä tarkoitettu PNR-järjestelmän ulottaminen kaikkiin henkilöihin on yhteensopivaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa riippumatta siitä, voidaanko katsoa, että kyseinen henkilö voi merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle. PNR-järjestelmän ulottaminen kaikkiin matkustajiin on tarkoituksenmukainen keino sillä tavoiteltuihin päämääriin nähden eikä puutu perusoikeuksiin enempää kuin on täysin välttämätöntä. Puuttuminen on siten suhteellisuusperiaatteen mukaista.

8. Asia C-34/20, *Telekom Deutschland*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen (EU) 2015/2120 3 artikla – Avoimen internetyhteyden turvaaminen – Liikenteenhallintatoimenpiteen arviointi – Videoiden suoratoiston kaistanleveyden rajoittaminen

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin on esittänyt useita ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat asetuksen 3 artiklaa. Kyseisessä artiklassa säädetään avoimen internetyhteyden turvaamisesta loppukäyttäjille. Tuomioistuin tiedustelee, onko että 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen internetyhteyspalvelujen ominaisuuksia koskevien internetyhteyspalvelun tarjoajan ja loppukäyttäjän välisten sopimusten vastattava 3 artiklan 3 kohdassa säädettyjä tietoliikenteen yhdenvertaista ja syrjimätöntä kohtelua koskevia edellytyksiä. Lisäksi se pyrkii kysymyksillään selvittämään, onko asiassa esillä olevan kaltainen videoiden suoratoiston kaistanleveyden rajoittaminen asetuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaan sallittu toimenpide. Tältä osin tuomioistuin tiedustelee muun muassa kyseisessä kohdassa olevan ruuhkanhallintapoikkeuksen oikeaa tulkintaa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (5.6.2020), että asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen internetyhteyspalvelujen ominaisuuksia koskevien sopimusten on vastattava asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa säädettyjä edellytyksiä. Huomautuksissa katsottiin, että asiassa esillä olevan kaltainen kaistanleveyden rajoittaminen ei ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenevien tietojen perusteella ole 3 artiklan 3 kohdassa sallittu toimenpide, eivätkä esimerkiksi ruuhkanhallintapoikkeuksen soveltamisedellytykset täyty asiassa.

9. Asia C-35/20, *Syyttäjä*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Asetus (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) – Vapaan liikkuvuuden direktiivi 2004/38/EY – Velvollisuus pitää matkustusasiakirjaa mukana maasta lähtiessä ja sinne palatessa – Lievä valtionrajarikos – Päiväsakkojärjestelmän mukaisesti määrätyn rangaistuksen suhteellisuus

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus kysyy ennakkoratkaisupyynnössään, onko unionin oikeus esteenä sellaiselle kansallisen lain soveltamiselle, jossa asetetaan unionin kansalaiselle velvollisuus rangaistuksen uhalla pitää mukanaan voimassa oleva passi tai muu matkustusasiakirja, kun hän matkustaa toiseen jäsenvaltioon ja takaisin. Pyynnön taustalla on tilanne, jossa Suomen kansalainen on matkustanut Suomesta Viroon ja takaisin samana päivänä huviveneellä ilman matkustusasiakirjaa, minkä johdosta hänelle on määrätty päiväsakkorangaistus. Sakon kokonaismäärä oli 92 250 euroa. KKO tiedustelee unionin tuomioistuimelta, ovatko tietyt unionin oikeuden henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevat säännökset esteenä edellä kuvatulle rangaistukselle. Lisäksi KKO tiedustelee, onko päiväsakkojärjestelmän mukaisesti määräytyvää seuraamusta pidettävä esillä olevan kaltaisessa tilanteessa suhteellisuusperiaatteen mukaisena.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (15.6.2020), että unionin oikeus on esteenä sille, että unionin kansalainen velvoitetaan rangaistuksen uhalla pitämään matkustusasiakirjaa mukanaan maasta lähtiessä ja sinne palatessa. Oikeustila Suomessa on valtionrajarikosta koskevan tuomioistuinkäytännön puuttuessa osin epäselvä. Suomi katsoi, ettei lievän valtiorajarikoksen tunnusmerkistön tulisi katsoa täyttyvän silloin, kun tarvittava matkustusasiakirja on olemassa, mutta ei mukana. Lisäksi huomautuksissa kerrottiin päiväsakkojärjestelmän sisältävän takeet siitä, että määrättävä rangaistus on kussakin yksittäistapauksessa oikeasuhtainen.

10. Asia C-140/20, *Commissioner of the Garda Síochána and others*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähköisen viestinnän tietosuoja – Tietojen säilytysvelvollisuus viranomaista varten – Tietojen saanti ja valvonta – Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 2002/58/EY – Euroopan unionin perusoikeuskirja

Asian käsittely: Irlantilainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee ennen muuta sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin tulkintaa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää, onko unionin oikeus esteenä Irlannin viestintälain nojalla perustetulle oikeudelliselle järjestelmälle, jossa säännellään televiestintäalan metatietojen säilyttämistä Irlannin kansallisten viranomaisten ja erityisesti Irlannin poliisivoimien tarpeita varten ja näiden tietojen saantia vakavan rikollisuuden selvittämisen, tutkinnan ja syyteharkinnan yhteydessä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (24.7.2020), että unionin oikeus ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja velvoitetaan säilyttämään näiden palvelujen loppukäyttäjien liikenne- ja paikkatiedot, kun säilyttämisvelvollisuuden olemassaolo on sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä tarkoitetun tavoitteen saavuttamisen kannalta välttämätön ja säilyttämisvelvollisuudelle on asetettu rajoituksia, joiden avulla varmistetaan, että se ei ole yleinen ja erotukseton, ja tietoihin pääsy on tarkoin rajattua ja asianmukaisesti valvottua.

2.2 SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET

Tämä jakso koskee SEUT 258 artiklaan perustuvia jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevia rikkomuskanteita, jotka komissio on nostanut Suomea vastaan.

Euroopan komissio voi **SEUT 258 artiklan** perusteella nostaa jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevan **rikkomuskanteen** unionin tuomioistuimessa, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille unionin oikeuden mukaan kuuluvan velvollisuuden. Kanteen nostamista edeltävät aina komission jäsenvaltiolle antamat virallinen huomautus ja perusteltu lausunto.

2.2.1 **Tuomiot ja määräykset**

1. Asia C-217/19*, komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Lintudirektiivi 2009/147/EY – Haahkakoiraiden kevätmetsästys Ahvenmaan maakunnassa

Asian käsittely: Komissio katsoi kanteessaan, että myöntämällä toistuvasti lupia haahkakoiraiden kevätmetsästykseen Ahvenanmaan maakunnassa vuodesta 2011 Suomi on jättänyt täyttämättä lintudirektiivin mukaiset velvollisuutensa. Valtioneuvoston ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen välillä sovittiin, että maakunta puolustaa itsenäisesti kyseistä järjestelmää EU-tuomioistuimessa sekä käyttää haluamaansa oikeudenkäyntiasiamiestä. Ulkoministeri Timo Soini valtuutti 26.3.2019 asianajaja Michael Bouckaertin (asianajotoimisto Stibbe, Bryssel) maakunnan hallituksen nimeämänä asiamiehenä toimimaan Suomen hallituksen asiamiehenä tässä asiassa.

Suomi kiisti vastineessaan (23.5.2019) komission väitteet. Vastineessa kiistettiin komission väite siitä, ettei haahkakoiraita voida metsästää kestävällä tavalla. Kannan vähentymisestä huolimatta metsästys on edelleen mahdollista sallia rajoitetusti, mitä tieteelliset tosiseikat tukevat. Vastineessa kiistettiin myös komission väite, jonka mukaan lintujen ”pieni määrä” on määritetty virheellisesti sekä tuotiin esiin tosiseikat, joihin Ahvenanmaan laskentamalli ”pienestä määrästä” perustuu.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 23.4.2020 antamassaan tuomiossa, että Suomi on rikkonut lintudirektiivin mukaiset velvollisuutensa myöntämällä toistuvasti lupia haahkakoiraiden kevätmetsästykseen Ahvenanmaalla.

2.3 VÄLIINTULOT

Tässä jaksossa esitellään ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetut suorat kanteet, joissa Suomi on väliintulijana asettunut tukemaan toista asian osapuolista. Jaksossa 2.3.1 käsitellään ne asiat, joissa on kertomuskautena annettu tuomio, jaksossa 2.3.2 ne asiat, joissa on annettu julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ja jaksossa 2.3.3 ne asiat, joissa Suomi on tehnyt kirjallisia tai suullisia huomautuksia.

> Jäsenvaltio voi aina tehdä **väliintulon** unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa suorassa kanneasiassa. Jäsenvaltio voi tehdä väliintulon esimerkiksi komission toista jäsenvaltiota vastaan käynnistämässä SEUT 258 artiklan mukaisessa kanneasiassa tai jäsenvaltion tai yksityisen tahon komissiota vastaan nostamassa SEUT 263 artiklan mukaisessa kumoamiskanteessa. Myös valitusasioissa on mahdollista tehdä väliintulo. Jäsenvaltion tulee väliintulollaan aina tukea jotakin asian osapuolista.

2.3.1 Tuomiot ja määräykset

1. Yhdistetyt asiat C-262/18 P ja C-271/18 P, *Euroopan komissio vastaan Dôvera zdravotná poist'ovňa ja Slovakia vastaan Dôvera zdravotná poist'ovňa*

Kanteen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-216/15 antama tuomio – Valtiontuki – Slovakian pakollinen sairausvakuutusjärjestelmä – Solidaarisuuteen perustuva terveydenhoitojärjestelmä – Taloudellisen toiminnan käsite – SEUT 107 artiklan 1 kohta (valtiontukien kielto)

Asian käsittely: Komissio ja Slovakian tasavalta valittivat unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta, jolla kumottiin komission tekemä, Slovakian pakollista sairausvakuutusjärjestelmää koskeva valtiontukipäätös. Komissiolle oli kanneltu rahoituksesta, jota Slovakia oli myöntänyt omistamilleen sairausvakuutusyhtiöille. Komissio katsoi päätöksessään, että pakollisten sairausvakuutusten tarjoamisessa ei ollut kyse taloudellisesta toiminnasta, minkä vuoksi sen rahoittamista ei pidetty unionin perussopimuksessa tarkoitettuna valtiontukena. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi kuitenkin, että toiminta on kiistämättömistä solidaarisista piirteistään huolimatta luonteeltaan taloudellista. Taloudelliseen toimintaan viittaa yleisen tuomioistuimen mukaan ensinnäkin yritysten mahdollisuus rajattuun voitonjakoon sekä taloudellisen hyödyn tavoitteluun. Lisäksi tuomioistuin katsoi, että valinnanvapauden myötä yritykset voivat kilpailla erottumalla muista palveluntarjoajista.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (22.10.2018) komissiota ja Slovakian tasavaltaa. Suomi katsoi, että yleisen tuomioistuimen tuomio on perusteltu puutteellisesti, koska siitä ei ilmene, onko toiminnan taloudellisuuden kriteerinä käytetty pelkästään yrityksillä olevaa mahdollisuutta voiton tavoitteluun ja palvelujen laadulla kilpailemiseen vai onko ratkaisussa arvioitu taloudellisten piirteiden hallitsevuutta suhteessa järjestelmän solidaarisiin piirteisiin. Lisäksi Suomi kritisoi sitä, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että kilpailu yhtiöiden välillä olisi ”intensiivistä ja monitahoista”, perustelematta väitettä tarkemmin. Komission päätöksessä esitettyjen asian tosiseikkojen perusteella kilpailu vaikuttaisi päinvastoin olevan hyvinkin rajattua.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Pikamäe* antoi ratkaisuehdotuksensa 19.12.2019.

Tuomio: Unionin tuomioistuin kumosi 11.6.2020 antamallaan tuomiolla yleisen tuomioistuimen tuomion ja ratkaisi asian lopullisesti. Unionin tuomioistuin katsoi, että Slovakian sairausvakuutusjärjestelmällä on sosiaalinen päämäärä ja että se toteuttaa yhteisvastuuperiaatetta valtion valvonnassa. Vakuutuslaitosten mahdollisuus kilpailla ei muuta järjestelmän luonnetta toiseksi, sillä kilpailumahdollisuus ei koske pakollisia lakisääteisiä vakuutuksia tai vakuutusmaksujen määrää. Kilpailumahdollisuus on siten toissijainen järjestelmän sosiaalisiin, yhteisvastuullisiin ja lainsäädännöllisiin tekijöihin nähden ja sillä pyritään kannustamaan toimijoita harjoittamaan toi-

mintaansa hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti ja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Lisäksi vakuutuslaitosten mahdollisuus tavoitella voittoa on vahvasti rajattua. Näillä perusteilla unionin tuomioistuin katsoi, että Slovakian valtion omistamat sairausvakuutuslaitokset eivät harjoita taloudellista toimintaa, minkä vuoksi ne eivät ole yrityksiä valtiontukioikeudellisessa mielessä. EU:n valtiontukisääntelyä ei siten sovelleta Slovakian sairausvakuutusjärjestelmään sen nykyisessä muodossa.

2.3.2 **Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset**

1. **Asiat C-597/18 P, *Neuvosto vastaan Chrysostomides ym.*, ja C-598/18 P, *Neuvosto vastaan Bourdouvali ym*.** *(yhdistetty seuraavassa kohdassa 2. käsiteltävien asioiden C-603/18 P ja C-604/18 P kanssa)*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asioissa T-680/13 ja T-786/14 antamat tuomiot – Neuvoston päätös Kyprokselle osoitetuista erityistoimista rahoitusvakauden ja kestävän kasvun palauttamiseksi 2013/236/EU – Kyproksen pankkisektorin uudelleenjärjestely – Tallettajien ja osakkeenomistajien kärsimät tappiot – Euroopan unionin vahingonkorvausvastuu – Euroryhmä

Asian käsittely: Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 13.7.2018 antamillaan tuomioilla Chrysostomidesin, Bourdouvalin ym. vahingonkorvausvaatimukset, jotka oli nostettu neuvostoa, komissiota, Euroopan keskuspankkia, euroryhmää ja Euroopan unionia vastaan. Kantajat vaativat vahingonkorvausta sillä perusteella, että kyseiset elimet olisivat vastuussa kantajien kärsimistä taloudellisista tappioista, jotka aiheutuivat Kyproksen pankkisektorin uudelleenjärjestelyistä vuonna 2013. Vaikka kanteet hylättiin, neuvosto teki tuomioista valituksen siltä osin kuin yleinen tuomioistuin otti kanteet tutkittavakseen euroryhmän osalta. Tältä osin kyse on pääasiallisesti siitä, voidaanko euroryhmää pitää unionin vahingonkorvausvastuuta koskevassa SEUT 340 artiklassa tarkoitettuna unionin toimielimenä.

Suomi tukee väliintulokirjelmissään (1.4.2019) neuvostoa ja vaatii valitusten hyväksymistä. Suomi katsoo, että euroryhmä ei ole perussopimuksilla perustettu toimielin, elin, laitos tai virasto, jonka toimet voisivat perustaa SEUT 340 artiklassa tarkoitetun unionin sopimuksen ulkopuolisen vahingonkorvausvastuun. Vaikka euroryhmän asema tunnustetaankin perussopimuksissa, siinä on kysymys niiden jäsenvaltioiden ministereiden välisestä kokouksesta, joiden rahayksikkö on euro. Euroryhmän toimissa on siten kysymys näiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien toteuttamista toimista.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Pitruzzella* keskittyi 28.5.2020 antamassaan ratkaisuehdotuksessaan unionin tuomioistuimen pyynnöstä neuvoston valituksiin asioissa C-597/18 P ja C-598/18 P, yhdistettyinä asioihin C-603/18 P ja C-604/18 P. Unionin yleisen tuomioistuimen 13.7.2018 antamat tuomiot T-680/13 ja T-786/14 tulisi kumota siltä osin kuin niissä hylätään neuvoston euroryhmää koskevat oikeudenkäyntiväitteet ja että oikeudenkäyntiväitteet, jotka neuvosto esitti unionin yleisessä tuomioistuimessa euroryhmän osalta, tulisi hyväksyä. K. Chrysostomidesin, Bourdouvalin ym. unionin yleisessä tuomioistuimessa nostamat kanteet tulisi jättää tutkimatta siltä osin kuin ne koskevat euroryhmää.

2. **Asiat C-603/18 P, *K. Chrysostomides & Co. ym. vastaan neuvosto, ja C-604/18 P, Bourdouvali ym. vastaan neuvosto*** *(yhdistetty edellisessä kohdassa 1. käsiteltävien asioiden C-597/18 P ja C-598/18 P kanssa)*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asioissa T-680/13 ja T-786/14 antamat tuomiot – Neuvoston päätös Kyprokselle osoitetuista erityistoimista rahoitusvakauden ja kestävän kasvun palauttamiseksi 2013/236/EU – Kyproksen pankkisektorin uudelleenjärjestely – Tallettajien ja osakkeenomistajien kärsimät tappiot – Euroopan unionin vahingonkorvausvastuu – Euroryhmä

Asian käsittely: Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 13.7.2018 antamillaan tuomioilla Chrysostomidesin, Bourdouvalin ym. vahingonkorvausvaatimukset, jotka oli nostettu neuvostoa, komissiota, Euroopan keskuspankkia, euroryhmää ja Euroopan unionia vastaan. Kantajat vaativat vahingonkorvausta sillä perusteella, että kyseiset elimet olisivat vastuussa kantajien kärsimistä taloudellisista tappioista, jotka aiheutuivat Kyproksen pankkisektorin uudelleenjärjestelyistä vuonna 2013. Chrysostomides ym. ovat valittaneet tuomioista unionin tuomioistuimeen.

Suomi tukee väliintulokirjelmissään (1.4.2019) neuvostoa ja vaatii valitusten hylkäämistä. Suomi katsoo, että neuvoston roolina ei ollut päättää toimenpiteiden sisällöstä, vaan niistä neuvoteltiin yhteisymmärrysasiakirjassa, jonka sisällön Kypros on itse hyväksynyt. Neuvoston päätöksen tarkoituksena oli todentaa yhteisymmärrysasiakirjassa sovittujen linjausten koherenssi unionin talouspolitiikan koordinaation kanssa. Sovittujen toimenpiteiden hallinnoinnissa neuvostolla ei ollut tosiasiallista roolia. Valittajille aiheutunut taloudellinen vahinko olisi aiheutunut joka tapauksessa ja täysin riippumatta neuvoston päätöksen tekemisestä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Ks. julkisasiamies *Pitruzzellan* ratkaisuehdotuksesta 28.5.2020 kohta 1 edellä.

2.3.3 **Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat**

1. Asia C-475/19 P, *Saksa vastaan Euroopan komissio*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen antama tuomio asiassa T-229/17, *Saksa v. komissio* – Komission päätös harmonisoitujen tuotestandardien EN 14342:2013 ja EN 14904:2006 julkaisemisesta – Epätäydelliset tuotestandardit – Jäsenvaltioiden oikeus säätää siitä, mistä standardissa ei mainita

Asian käsittely: Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 10.4.2019 antamallaan tuomiolla kanteen, jonka Saksa oli nostanut komissiota vastaan. Kanteellaan Saksa vaati kumoamaan komission tekemät päätökset, jotka koskivat kahden harmonisoidun tuotestandardin julkaisemista EU:n virallisessa lehdessä sekä eräiden EU:n rakennustuoteasetuksen täytäntöönpanoon liittyvien komission tiedonantojen osittaista kumoamista. Saksa on valittanut tuomiosta unionin tuomioistuimeen ja vaatii unionin tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion, kumoamaan riidanalaiset komission päätökset ja kumoamaan komission tiedonannot, jotka liittyvät rakennustuoteasetuksen täytäntöönpanoon siltä osin kuin tiedonannoissa viitataan yhdenmukaistettuihin standardeihin EN 14342:2013 ja EN 14904:2006 ja toissijaisesti palauttamaan asian yleiseen tuomioistuimeen.

Koska *Suomi* esiintyi asiassa väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa, Suomella on oikeus antaa asiassa vastine. Suomi yhtyi vastineessaan (2.9.2019) ja vastauksessaan (14.1.2020) kaikkiin Saksan esittämiin vaatimuksiin ja perusteluihin sekä vaatii valituksenalaisen tuomion ja riidanalaisten komission päätösten kumoamista. Suomi katsoi, ettei yleinen tuomioistuin huomioinut, että komissio ei ole täyttänyt kaikkia velvollisuuksiaan. Komissio on velvollinen tarkistamaan, mahdollistaako yhdenmukaistettu standardi rakennuskohteen perusvaatimusten täyttämisen kaikilta niiltä osin, joilta standardin pohjana olevassa mandaatissa on edellytetty. Jos standardi todetaan joltain osin aukolliseksi, komissio on velvollinen tunnustamaan (mikäli se kuitenkin julkaisee standardin viitetiedot), että siltä osin kuin standardi ei kata mandaatissa edellytettyjen perusvaatimusten arviointikriteerejä, jäsenvaltioilla säilyy mahdollisuus asettaa kansallisia vaatimuksia kyseisten perusominaisuuksien osalta.

2. Asia C-743/19, *Parlamentti v. neuvosto*

Valituksen kohde: Euroopan työviranomaisen perustaminen – Työviranomaisen toimipaikan sijainnista päättäminen – SEUT 341 artikla – Jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätös (EU) 2019/1199 – Asetus (EU) 2019/1149

Asian käsittely: Euroopan parlamentti on nostanut unionin tuomioistuimessa kanteen neuvostoa vastaan. Kanteessa parlamentti vaatii tuomioistuinta kumoamaan jäsenvaltioiden hallitusten edustajien SEUT 341 artiklan nojalla 13.6.2019 tekemän päätöksen Euroopan työviranomaisen toimipaikan sijainnista. Kyseisessä perussopimuksen artiklassa määrätään, että jäsenvaltioiden hallitukset vahvistavat yhteisellä sopimuksella unionin toimielinten kotipaikan. Parlamentti katsoo ensinnäkin, että SEUT 341 ei ole asianmukainen oikeusperusta erillisviraston toimipaikan määrittämiselle, vaan sijaintipaikasta olisi tullut päättää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä. Toiseksi parlamentti katsoo, että päätös tulee kumota sillä perusteella, että päätöstä ei ole asianmukaisesti perusteltu.

Suomi tuki väliintulokirjelmällään (26.6.2020) neuvostoa ja katsoi, että unionin tuomioistuimen tulisi jättää kanne tutkimatta. Suomi katsoi lisäksi, että jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat olleet toimivaltaisia tekemään päätöksen Euroopan työviranomaisen sijaintipaikasta ja ettei päätöksessä ole laiminlyöty perusteluvelvollisuutta.

3. Asia C-791/19, *Euroopan komissio v. Puola*

Valituksen kohde: Puolan oikeusvaltiokehitys – Puolan tuomioistuinten riippumattomuus – Puolan yleisten tuomioistuinten tuomarien kurinpitomenettely – Kurinpitolautakunnan riippumattomuus ja puolueettomuus – Tuomioistuinten ennakkoratkaisupyyntöjen esittämistä koskevan oikeuden rajoittaminen – SEU 19 artikla 1 kohta toinen alakohta (tehokkaan oikeussuojan vaatimus) – SEUT 267 artikla toinen ja kolmas kohta (ennakkoratkaisumenettely)

Asian käsittely: Komissio on nostanut unionin tuomioistuimessa rikkomuskanteen Puolaa vastaan. Kanne liittyy Puolan oikeusvaltiokehitykseen ja erityisesti Puolan tuomioistuinten riippumattomuuteen ja yleisten tuomioistuinten tuomareita koskevaan kurinpitomenettelyyn. Kanteessaan komissio vaatii unionin tuomioistuinta toteamaan, että Puola ei ole noudattanut unionin tuomioistuinjärjestelmää ja tehokkaan oikeussuojan vaatimusta koskevan SEU 19 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan ja ennakkoratkaisumenettelyä koskevan SEUT 267 artiklan toisen ja kolmannen kohdan mukaisia velvoitteitaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmällään (19.5.2020) komissiota. Suomi yhtyi komission kanteessa esittämiin väitteisiin, joiden mukaan, ensinnäkin, Puolan tuomioistuinjärjestelmä ei varmista SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa edellytetyllä tavalla tuomareiden riippumattomuuden vaatimuksen toteutumista eikä suojaa Puolan tuomioistuimia poliittiselta valvonnalta. Toiseksi Suomi tuki komission väitettä, jonka mukaan Puola rikkoo SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisia velvollisuuksiaan, koska se ei ole turvannut ylimmän oikeuden kurinpitojaoston riippumattomuutta ja puolueettomuutta. Lopuksi Suomi katsoi, että Puola ei ole noudattanut ennakkoratkaisumenettelyä koskevan SEUT 267 artiklan toisen ja kolmannen kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska tuomareihin kohdistuvalla kurinpitojärjestelmällä voidaan rajoittaa heidän oikeuttaan esittää ennakkoratkaisupyyntöjä.

Unionin tuomioistuin on 8.4.2020 antamallaan välitoimia koskevalla määräyksellä määrännyt Puolan välittömästi keskeyttämään ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston toimivallasta annettujen kansallisten säännösten soveltamisen, kunnes unionin tuomioistuin on antanut tuomionsa komission kanteen johdosta.

4. Asiat T-597/19 ja T-597/19 R *Helsingin kaupunki vastaan komissio* ja asiat T-603/19 ja T-603/19 R *Helsingin Bussiliikenne Oy vastaan komissio*

Kanteen kohde: Valtiontuki – Komission päätös takaisinperinnästä – Helsingin Bussiliikenne Oy – Päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus – Väliintulohakemus

Asian käsittely: Helsingin kaupunki ja Helsingin Bussiliikenne Oy ovat nostaneet unionin yleisessä tuomioistuimessa komissiota vastaan kanteet, joilla ne vaativat kumoamaan komission tekemän päätöksen, jossa komissio vaatii Suomea perimään takaisin valtiontukea Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä ja Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä. Helsingin kaupunki ja Helsingin Bussiliikenne Oy ovat myös tehneet välitoimipyynnöt, joilla ne vaativat komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä, kunnes kanteita koskevat asiat ovat lopullisesti ratkaistu.

Suomi tuki välitoimipyyntöjä koskevissa väliintulokirjelmissään (29.10.2019) Helsingin kaupungin ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n vaatimuksia komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä. *Unionin tuomioistuin* hylkäsi 13.3.2020 antamallaan välitoimia koskevalla määräyksellä Helsingin kaupungin ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n välitoimipyynnöt.

Suomi tuki pääasioita koskevilla väliintulokirjelmillään (6.5.2020) kantajien esittämiä väitteitä, joiden mukaan vuoden 2002 kalustolainaa ei voida pitää SEUT 107 artiklassa kiellettynä valtiontukena. Lisäksi Suomi katsoi, että komissio on riidanalaisessa päätöksessään arvioinut virheellisesti, että Helsingin kaupungin Linja-autotoiminto Oy:n ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n välillä on taloudellinen jatkuvuus. Suomi katsoi myös komission loukanneen Helsingin Bussiliikenne Oy:n oikeutta osallistua hallinnolliseen menettelyyn, koska sille ei menettelyn missään vaiheessa varattu tilaisuutta lausua asiasta.

3 RIKKOMUSMENETTELYT

Seuraavassa esitellään ne SEUT 258 artiklaan perustuvat Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämät rikkomusmenettelyt, joissa kertomuskauden aikana on vastattu komission antamaan viralliseen huomautukseen (3.1 jakso) tai perusteltuun lausuntoon (3.2 jakso) tai joissa komission virallinen huomautus tai perusteltu lausunto on saapunut kertomuskauden aikana. Kertomuskaudella ei ole vastattu komission SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella käynnistämiin SEUT 258 artiklassa tarkoitetussa asiassa annetun tuomion puutteellista täytäntöönpanoa koskeviin rikkomusmenettelyihin.

Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä[2] koskevissa virallisissa huomautuksissa (3.1.2 jakso) komissio viittaa lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettujen direktiivien osalta mahdollisuuteen soveltaa SEUT 260 artiklan 3 kohdan mukaisia taloudellisia seuraamuksia, mikäli asia etenee tuomioistuinmenettelyyn. Kertomuskaudella ei tullut vireille direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevia perusteltuja lausuntoja.

SEUT 258 artiklan mukainen virallinen huomautus on komission jäsenvaltiota vastaan käynnistämän rikkomusmenettelyn ensimmäinen vaihe, jossa komissio yksilöi oikeusriidan kohteen. Jäsenvaltiolla on yleensä kaksi kuukautta aikaa vastata viralliseen huomautukseen. Komissio voi antaa myös täydentävän virallisen huomautuksen.

SEUT 258 artiklan mukainen perusteltu lausunto on rikkomusmenettelyn toinen vaihe. Myös perusteltuun lausuntoon vastaamisen määräaika on yleensä kaksi kuukautta. Vastaamalla perusteltuun lausuntoon komissiota tyydyttävällä tavalla jäsenvaltio voi välttää kanteen unionin tuomioistuimessa. Komissio voi antaa myös täydentävän perustellun lausunnon.

Komissio voi käynnistää **SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukaisen rikkomusmenettelyn**, jos se katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut unionin tuomioistuimen rikkomuskanteen johdosta antaman tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Rikkomusmenettely alkaa virallisella huomautuksella. Tämän vaiheen jälkeen komissio voi viedä asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos SEUT 260 artiklan mukainen menettely etenee kannevaiheeseen, ja unionin tuomioistuin katsoo, ettei aiempaa tuomiota ole pantu asianmukaisesti täytäntöön, unionin tuomioistuin voi määrätä jäsenvaltion maksettavaksi **kiinteämääräisen hyvityksen ja/tai uhkasakon.**

Jos jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa toimenpiteistä, joilla lainsäädäntöjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, komissio voi jo SEUT 258 artiklaan perustuvassa kanteessaan vaatia jäsenvaltion velvoittamista suorittamaan edellä mainittuja taloudellisia seuraamuksia (**SEUT 260 artiklan 3 kohta**).

[2] Täytäntöönpanon viivästymistä koskevilla rikkomusasioilla tarkoitetaan asioita, joissa on yksinomaan tai pääasiallisesti kyse siitä, että komissio väittää jäsenvaltion jättäneen täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa direktiivin edellyttämistä kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä.

3.1 VIRALLISET HUOMAUTUKSET

3.1.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat viralliset huomautukset

1. Virallinen huomautus 11.10.2019 (2019/2231); *lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta annetun direktiivin 2011/93/EU puutteellinen täytäntöönpano*

Komissio katsoo, ettei Suomi ole pannut asianmukaisesti täytäntöön useita direktiivin 2011/93/EU säännöksiä. Komissio katsoo muun muassa, ettei Suomi ole säätänyt useista direktiivin alaan kuuluvista rikoksista seuraaville vankeusrangaistuksille riittävää enimmäiskestoa.

Suomen vastauksessa (10.1.2020) kiistettiin komission väitteet ja katsottiin, että direktiivi on pantu asianmukaisesti täytäntöön. Eräiden direktiivin artikloiden täytäntöönpanon osalta Suomi ilmoitti olevansa valmis käymään komission kanssa keskustelua ja ottamaan komission esittämät näkökohdat ja kannan huomioon käynnissä olevan seksuaalirikoksia koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä.

2. Virallinen huomautus 28.11.2019 (2019/2290); *tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 2011/93/EU muutettuna direktiivillä 2014/52/EU puutteellinen täytäntöönpano*

Komissio katsoo, ettei Suomi ole pannut asianmukaisesti täytäntöön useita YVA-direktiivin 2011/93/EU säännöksiä Manner-Suomessa ja/tai Ahvenanmaalla. Komissio kiinnittää huomiota sekä YVA-laissa ja -asetuksessa että kansallista alakohtaisessa lupalainsäädännössä oleviin puutteisiin.

Suomen vastauksessa (24.3.2020) ilmoitettiin, että Manner-Suomi ja Ahvenanmaa tulevat muuttamaan lainsäädäntöään eräiden YVA-direktiivin säännösten täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Muilta osin komission väitteet kiistettiin ja vastauksessa selostettiin, miten direktiivin velvoitteet on pantu täytäntöön Manner-Suomen ja Ahvenanmaan lainsäädännössä.

3. Virallinen huomautus 14.5.2020 (2016/2169); *EU-jäsenvaltioiden väliset investointisopimukset*

Komissio katsoo, että EU:n sisäiset kahdenväliset investointisopimukset ja erityisesti niiden riitojenratkaisumenettelyt ovat päällekkäisiä ja yhteensopimattomia EU:n perussopimusten määräysten ja erityisesti sijoittautumisvapautta, palvelujen tarjoamisen vapautta ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien sääntöjen kanssa. Tämän ristiriidan seurauksena komissio katsoo, että EU:n sisäisten kahdenvälisten investointisopimusten voimassaolo on implisiittisesti päättynyt valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen nojalla. Virallisessa huomautuksessaan komissio esittää yksityiskohtaisia väitteitä investointisuojasopimusten eri osien unionin oikeuden mukaisuudesta. Komissio huomauttaa, että Suomella on yhä voimassa olevat kahdenväliset investointisuojasopimukset Bulgarian, Kroatian, Liettuan, Puolan, Romanian, Slovakian, Slovenian, Tšekin, Unkarin ja Viron kanssa.

Suomen vastauksen määräpäivä on 15.9.2020.

4. Virallinen huomautus 14.5.2020 (2020/2048); *tiedonsiirtopalveluja koskevista vaatimuksista yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa annetun komission asetuksen (EY) 29/2009 virheellinen soveltaminen*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut komission asetuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole tarjonnut ja tuottanut asetuksen liitteessä II määriteltyjä tiedonsiirtopalveluja kaikille asianomaisessa ilmatilassa lentäville ilma-aluksille, joilla on asetuksen mukaisesti valmiudet tiedonsiirtoyhteyksiin.

Suomen vastauksen määräpäivä on 15.9.2020.

5. Virallinen huomautus 14.5.2020 (2020/2199); *kaasun toimitusvarmuuden turvaamista koskevista toimenpiteistä ja asetuksen (EU) 994/2010 kumoamisesta annetun asetuksen (EU) 2017/1938 noudattamatta jättäminen*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut kaasun toimitusvarmuusasetuksen mukaista velvollisuuttaan solmia yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata erityisesti kotitalousasiakkaiden kaasunsaanti ääritilanteissa. Velvollisuus on koskenut Suomea 1.1.2020 alkaen, jolloin Suomen ja Viron maakaasuverkot yhdistävä Balticconnector -maakaasuputki otettiin käyttöön.

Suomen vastauksen määräpäivä on 15.9.2020.

3.1.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset

1. Virallinen huomautus 22.11.2019 (2019/0320-2019/0321); *kahden direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien (EU) 2018/350 ja (EU)2019/782 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (22.1.2020) todettiin, että direktiivi (EU) 2018/350 on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivin (EU) 2019/782 täytäntöönpanon todettiin olevan kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpano-aikataulu.

2. Virallinen huomautus 27.5.2020 (2020/0181-2020/0183); *kolmen direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien (EU) 2018/844, (EU) 2019/68 ja (EU) 2019/69 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä on 28.9.2020.

3.2 PERUSTELLUT LAUSUNNOT

3.2.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat perustellut lausunnot

1. Perusteltu lausunto 28.11.2019 (2018/2289); *ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY täytäntöönpano*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole pannut täytäntöön eräitä ammattipätevyysdirektiivin säännöksiä. Komission esittämät puutteet direktiivin täytäntöönpanossa koskevat sekä Manner-Suomea että Ahvenanmaata.

Suomen vastauksessa (28.1.2020) todettiin, että Suomi muuttaa direktiivin täytäntöönpanoa koskevaa kansallista lainsäädäntöään sekä Manner-Suomen että Ahvenanmaan osalta.

2. Perusteltu lausunto 14.5.2020 (2018/4041); *konserniavustuksesta verotuksessa annetun kansallisen lainsäädännön mahdollinen ristiriita SEUT-sopimuksen 49 artiklan ja ETA-sopimuksen 31 artiklan kanssa*

Komissio katsoo, että Suomen verolainsäädäntö rikkoo SEUT 49 artiklan mukaista sijoittautumisvapautta siltä osin, kuin konserniavustus ei ole vähennyskelpoinen, kun se annetaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle yhtiölle lopullisten tappioiden kattamiseksi. Komissio katsoo, että Suomen aiemmin ilmoittama lainsäädäntömuutosten valmisteluaikataulu on tarpeettoman pitkä. Rikkominen koskee suhteellisen poikkeuksellisia tilanteita eikä unionin oikeuden noudattamisen varmistaminen edellytä erityisen monimutkaisia lainsäädännöllisiä ratkaisuja.

Suomen vastauksen määräpäivä on 15.9.2020.

4 EU PILOT

Seuraavassa jaksossa luetellaan kertomuskaudella vireille tulleet EU Pilot -tiedustelut. Kertomuskaudella Suomi on vastaanottanut yhden uuden EU Pilot -tiedustelun.

EU Pilot -menettely on rikkomusmenettelyä edeltävää epävirallista tiedonvaihtoa komission ja jäsenvaltion välillä. Menettelyä koskeva kirjeenvaihto toteutetaan komission ylläpitämän sähköisen EU Pilot -tietokannan kautta.

EU Pilot -menettelyyn liittyvät komission tiedustelut voivat koskea esimerkiksi **unionin oikeuden moitteetonta soveltamista** tai **kansallisen lainsäädännön yhdenmukaisuutta unionin lainsäädännön kanssa**. Komission tiedustelut voivat perustua unionin kansalaisten ja yritysten tekemiin kanteluihin tai komissio voi suorittaa tiedusteluja omasta aloitteestaan. Vastaukset EU Pilot -tiedusteluihin valmistellaan asiasta vastaavassa toimivaltaisessa ministeriössä.

1. **EUP(2020)9591;** ***ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annetun direktiivin 2009/71/Euratom muuttamisesta annetun direktiivin 2014/87/Euratom täytäntöönpano***

   EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee ydinturvallisuusdirektiivin eri säännösten saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

5 NOTIFIKAATIOT

Suomi on toimittanut kertomuskautena Euroopan komissiolle direktiivin täytäntöönpanoa koskevia ilmoituksia (notifikaatioita) valtakunnan osalta 45 kpl ja Ahvenanmaan osalta 7 kpl.

Jäsenvaltiot ovat velvollisia panemaan unionin direktiivit täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestyksessään sekä ilmoittamaan täytäntöönpanosta komissiolle. Kyseistä täytäntöönpanoilmoitusta kutsutaan **notifikaatioksi**. Jos direktiivin täytäntöönpanoa ei ilmoiteta määräajassa, komissio voi käynnistää jäsenvaltiota vastaan SEUT 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn.